

STANOVISKO RADY

z 5. júla 2004

ku konvergenčnému programu Litvy na roky 2004 – 2007

(2004/C 320/05)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva,

so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 1466/97 zo 7. júla 1997 o posilnení dohľadu nad stavmi rozpočtov a o dohľade nad hospodárskymi politikami a ich koordinácii⁽¹⁾, a najmä na jeho článok 9, ods. 2,

so zreteľom na odporúčanie Komisie,

po porade s Hospodárskym a finančným výborom,

VYDALA TOTO STANOVISKO:

Rada 5. júla 2004 preskúmala konvergenčný program Litvy na obdobie rokov 2004 až 2007. Program väčšinou spĺňa požiadavky na údaje revidovaného „kódexu správania pre obsah a formu programov stability a konvergenencie“.

Rozpočtová stratégia, ktorá je základom programu, má za cieľ „priblíženie cyklicky vyrovnaného rozpočtu verejnej správy pomocou úspešnej realizácie cieľov hospodárskej politiky“, aj keď stratégia nie je dobre odzrkadlená v cieľoch schodku tohto programu. Program plánuje predovšetkým zníženie schodku iba o 0,2 percentuálnych bodov medzi rokmi 2003 a 2007, kedy sa očakáva schodok v hodnote 1,5 % HDP. To vyplýva zo zvýšenia podielu HDP tak na strane príjmov ako aj výdavkov. Nárast koeficientu príjmov počas obdobia programu sa očakáva vo výške 2 percentuálnych bodov, hlavne v dôsledku významného nárastu nedaňových príjmov súvisiacich s finančnou pomocou EÚ. Očakáva sa, že daňové príjmy sa zvýšia o 0,4 percentuálneho bodu HDP napriek plánovanému zrušeniu cestnej dane v roku 2005, u ktorej sa predpokladá, že negatívne ovplyvní výšku príjmov o 0,5 % HDP v uvedenom roku. Po významnom poklese pomeru výdavkov počas posledných piatich rokov sa predpokladá nárast pomeru o 1,8 percentuálnych bodov počas príslušného obdobia, čo je plne vysvetlené zvýšením primárnej spotreby, u ktorej sa predpokladá, že bude iba čiastočne kompenzovaná očakávaným poklesom úrokových platieb. Predpokladá sa, že nárast primárnych výdavkov bude iniciovaný hlavne „ostatnými výdavkami“, u ktorých sa očakáva, že vzrastú o 0,9 % HDP hlavne v súvislosti s príspevkami do rozpočtu EÚ a prevodmi a dotáciami, u ktorých sa plánuje, že vzrastú o 0,7 % HDP, vo veľkej miere v súvislosti so zvýšenými subvenciami pre poľnohospodárov a kompenzáciou strát rubľových úspor a plánmi reštitúcie nehnuteľností a dôchodkovou reformou. Očakáva sa, že hrubá tvorba fixného kapitálu vlády počas prvých dvoch rokov programu významne vzrastie o 1 % HDP, ale projektuje sa, že v roku 2007 klesne späť na úroveň 3,1 % HDP, pričom zostane približne 0,2 percentuálneho bodu nad počiatočnou úrovňou roku 2003.

Zdá sa, že makroekonomický scenár, ktorý je základom programu, odzrkadľuje skôr priaznivé predpoklady rastu. Predovšetkým projektovaná miera rastu v roku 2005, ktorá bola zmenená zo 6,5 % v predstúpovom hospodárskom programe z roku 2003 na 7,3 % v konvergenčnom programe, sa zvýšila. Vývoj hospodárskeho rastu v strednodobom výhlade projektovaný v programe, aj keď je opatrnější než v počiatočných rokoch programu, sa ešte stále zdá relatívne optimistický. Projekcie inflácie vyzerajú realistické.

(¹) Ú. v. ES L209, 2.8.1997, s. 1. Dokumenty uvádzané v tomto texte sú k dispozícii na internetovej stránke: http://europa.eu.int/comm/economy_finance/about/activities/sgp/main_en.htm.

Ciele programu pre schodok verejných financií sú v každom roku pod referenčnou hodnotou 3 % HDP. Nie sú však v súlade s pozíciou blízkou k rovnováhe počas obdobia programu. Okrem toho stav rozpočtu v programe neposkytuje dostatočnú bezpečnostnú rezervu voči prekročeniu hraničnej hodnoty schodku 3 % HDP pri normálnych makroekonomických kolísaniach, prinajmenšom počas počiatočných rokov obdobia programu. Výsledok rozpočtu by mohol byť horší ako je projektovaný. Riziko pre plánované rozpočtové ciele predstavujú predovšetkým negatívne makroekonomické riziká, ktoré boli zdôraznené vyššie, a skúsenosti z minulosti s prekročením výdavkov ako reakcia na výsledky príjmov, ktoré boli lepšie ako sa plánovalo.

Na základe tohto hodnotenia, ak sa miery rastu plánované v programe zrealizujú, odporúča sa Litve urobiť ďalší pokrok smerom k rozpočtovej pozícii blízkej k rovnováhe, hlavne z hľadiska jej schodku bežného účtu a tlakov domácej spotreby. Okrem toho sa Litve odporúča, aby prísne plnila rozpočet s cieľom redukovať riziko porušenia 3 % referenčnej hodnoty v roku 2004. Nakoniec sa litovským orgánom odporúča, aby na zníženie deficitu použili lepšie ako projektované výnosy.

Litva je pomerne v priaznivej pozícii, aby plnila rozpočtové náklady na starnúcu populáciu, aj keď sa v dlhodobej perspektíve môže objaviť určité riziko. Na zlepšenie koeficientu závislosti od veku a modernizáciu systému dôchodkového zabezpečenia a zdravotnej starostlivosti sa zavádza množstvo opatrení, aby sa zlepšila dlhodobá udržateľnosť verejných financií. Existujú však riziká súvisiace s krátkodobými výdavkami na dôchodkovú reformu a reformu zdravotnej starostlivosti a nevyrovnané podmienené záväzky. Na to, aby verejné financie zostali na udržateľnom základe, je rozhodujúce zabezpečenie primeraného primárneho prebytku.

Kľúčové projekcie konvergenčného programu Litvy

	2003	2004	2005	2006	2007
Reálny rast HDP (%)	9,0	7,0	7,3	6,6	6,3
Rast zamestnanosti (%)	2,0	0,7	1,0	0,2	0,2
Inflácia HICP (%)	- 1,2	0,9	2,0	2,1	2,5
Schodok verejných financií (% HDP)	- 1,7	- 2,7	- 2,5	- 1,8	- 1,5
Hrubý verejný dlh (% HDP)	21,5	22,4	22,2	21,4	21,0